

อนาคตภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาวในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2557-2567) THE SCENARIOS OF LAO COMPULSORY EDUCATION MANAGEMENT THE NEXT DECADE (AD 2557-2567)

วงเพ็ด อุดมลิขิต*

ดร.ภิญโญ มนูญศิลป์**

ดร.ยุพพร ริมชลการ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับอนาคตภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2557-2567) โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาภาคบังคับในอนาคตในด้านหลักการและจุดหมาย ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านคุณลักษณะของครูและด้านคุณภาพของผู้เรียน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอนาคต (Futuristic Research) ใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้ อนาคตภาพที่ 1: ควรจะพัฒนาด้านหลักการและจุดหมาย เช่นความเสมอภาคทางการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา และจุดหมายทางการศึกษา อนาคตภาพที่ 2: การพัฒนาด้านการบริหารจัดการศึกษา ทรัพยากรทางการศึกษา ระบบบริหารการศึกษา และคุณภาพการจัดการศึกษา อนาคตภาพที่ 3 : การพัฒนาด้านหลักสูตร เป้าหมายหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร และการใช้หลักสูตร การประเมินผลหลักสูตร อนาคตภาพที่ 4: การพัฒนาด้านคุณลักษณะของครู มาตรฐานวิชาชีพและการคัดสรรครู การพัฒนาศักยภาพครู และสวัสดิการสำหรับครู และ อนาคตภาพที่ 5: การพัฒนาด้านคุณภาพของผู้เรียน คุณสมบัตินักศึกษา ปัญญาศึกษา แรงงานศึกษา กายศึกษา และศิลปศึกษา ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้ การศึกษาเกี่ยวกับอนาคตภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในทศวรรษหน้า ผลการวิจัยพบว่า อนาคตภาพที่ 1: ควรจะพัฒนาด้านหลักการและจุดหมายในทศวรรษหน้า เช่น ความเสมอภาคทางการศึกษาจุดหมายทางการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา อนาคตภาพที่ 2: การพัฒนาด้านการบริหารจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า เช่น ทรัพยากรทางการศึกษา คุณภาพการจัดการศึกษา ระบบบริหารการศึกษา อนาคตภาพที่ 3: การพัฒนาด้านหลักสูตรในทศวรรษหน้า เช่น เป้าหมายหลักสูตร การประเมินผลหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตร อนาคตภาพที่ 4: การพัฒนาด้านคุณลักษณะของครูในทศวรรษหน้า เช่น มาตรฐานวิชาชีพและการคัดสรรครู สวัสดิการสำหรับครู การพัฒนาศักยภาพครู และ อนาคตภาพที่ 5: การพัฒนาด้านคุณภาพของผู้เรียนในทศวรรษหน้า เช่น คุณสมบัตินักศึกษา ปัญญาศึกษาแรงงานศึกษา กายศึกษา ศิลปศึกษา

คำสำคัญ : อนาคตภาพ, การศึกษาภาคบังคับ, ทศวรรษหน้า

* ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

*** รองศาสตราจารย์ ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ABSTRACT

This research is a study on the scenarios of the compulsory education management of Lao PDR in the next decade (AD 2557-2567) with the objective to study about compulsory education of Lao PDR in the future through these aspects: the principles and the goals, the education management administration, the curriculums, the teacher attributes, and the quality of the students of Lao PDR. This research is to study the scenarios (Futuristic research) using the technique of EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research). The result is shown as the followings:

SCENARIO 1 should be to develop the principles and the goals In the aspect of Equality in Education, Education Expansion and Education Destination

SCENARIO 2 should be to develop education management. In the aspect of Educational Resources Education Administration System and Quality of Education

SCENARIO 3 should be to develop the curriculums. In the aspect of Course Goals Curriculum Development Curriculum Application and Curriculum Evaluation

SCENARIO 4 should be to develop the aptitudes of teachers. In the aspect of Professional Standards and Teacher Recruitment Development of Teachers' Potentiality and Teachers' Benefits

SCENARIO 5 should be to develop of the quality of the students. In the aspect of Educational Qualification Intellectual Education Labor Studies (Vocational Education), Physical Education and Arts Education

Keywords : Scenarios, Compulsory education management, The next decade

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านวิทยาการสาขาต่างๆ ของสังคมโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นปัจจัยผลักดันสำคัญที่ทำให้โลก “ไร้พรมแดน” การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง-การปกครอง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม-สังคมในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโลกปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างไร้พรมแดนส่งผลให้บรรดาประเทศในโลกมีการแข่งขันกันพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้านพร้อมกันนี้กระแสของโลกปัจจุบันได้มีการรวมตัวกันเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือ จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ส.ป.ป. ลาว) ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากจึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนานตนเองในทุกๆ ด้านตามสภาพการเปลี่ยนแปลง การที่จะพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้นั้นสิ่งสำคัญที่สุดคือ

การพัฒนาคนในชาติให้มีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องตามความต้องการของสังคมเพื่อให้กลายเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพอย่างแท้จริง ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศลาวระยะตั้งแต่ ปี ค.ศ. 2001-2020 ที่ได้กำหนดไว้ว่าจะต้องทำให้ประเทศลาวหลุดพ้นจากสภาพด้อยการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมได้รับการพัฒนา และปรับเปลี่ยนใหม่จากระดับที่แตกต่างกับสภาพปัจจุบันคือการเพิ่มผลผลิตด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมขยายตัวประเทศชาติต้องมีความทันสมัย ชีวิตความเป็นอยู่ทั้งทางด้านวัตถุ-วัฒนธรรมของประชาชนดำเนินไปอย่างเป็นปกติสุขและมีคุณภาพสูงขึ้นพลเมืองต้องได้รับการศึกษา และมีการบริการทางด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึงทั้งประเทศวัฒนธรรมที่ดีของชาติได้รับการเสริมขยายอย่างอุดมสมบูรณ์ มีระบบประกันด้านสวัสดิการทางสังคมในระดับพื้นฐานมีบุคลากร (พรรคประชาชนปฏิวัติลาว, 2554 : 77-79)

ยุทธศาสตร์เพื่อการขยายตัวและลบล้างความยากจนระดับชาติของประเทศไทยประชาชนลาวได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการพัฒนาการลบล้างความยากจน และการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจแบบยั่งยืนออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมของประเทศต้องดำเนินไปอย่างสมดุลระหว่างการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจการพัฒนาวัฒนธรรม-สังคม และการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม 2) การพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมต้องกลมกลืนกันระหว่างหน่วยงานของรัฐกับการพัฒนาเอกชน ระหว่างการพัฒนาตัวเมืองกับชนบทเพื่อนำไปสู่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ 3) การพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมต้องยึดหลักการคุ้มครองเศรษฐกิจมหภาค และสร้างความเข้มแข็งของสถาบัน เพื่อขยายความสามัคคี และความมั่นคงของชาติเพื่อขยายความเป็นประชาธิปไตยภายในสังคม 4) ค้นหาพลังในการพัฒนาประเทศชาติ และจุดเด่นของประเทศ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเข้ากับเศรษฐกิจภาคพื้นและสากล รวมถึง 5) การพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมต้องสัมพันธ์กับความมั่นคงของชาติ และความสุขของประชาชนเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศออกเป็นสิบลำดับความสำคัญโดยหนึ่งในสิบลำดับความสำคัญนี้ได้เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการศึกษาของชาติซึ่งกำหนดไว้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหน้าที่ของการศึกษาโดยเน้นการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกระดับทั้งการศึกษาในระบบ และการศึกษานอกโรงเรียนรวมทั้งการฝึกอบรมวิชาชีพ (กระทรวงแผนการและการลงทุน, 2547 : 4-5)

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมแห่งชาติครั้งที่ 7 ค.ศ. 2011-2015 ได้มีการเผยแพร่มติจากข้อตกลงของกองประชุมใหญ่ครั้งที่ 9 ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวตามนโยบายสืบทอด (Breakthrough) เพื่อเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติอันจะเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะนำพาประเทศชาติหลุดพ้นออกจากสภาพความเป็นประเทศด้อยพัฒนาในปี ค.ศ. 2020 ซึ่งกำหนดไว้ว่าจะต้องดำเนินการเพื่อ 1) บุคลากรด้านเงินธนาคาร 2) บุคลากรด้านการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ 3) บุคลากรด้านระบบกลไก ระเบียบระเบียบการบริหาร 4) บุคลากรด้านการแก้ไขความยากจนของประชาชนดังนั้น

เป้าหมายรวมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม 5 ปี ครั้งที่ 7 จึงได้กำหนดขอบข่ายและเน้นย้ำเป็นพิเศษเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นสากลที่เป็นทั้งโอกาส และสิ่งที่ท้าทายโดยจึงได้วางแนวทางในการพัฒนาประเทศไว้ 4 ประการคือ 1) สร้างให้เศรษฐกิจแห่งชาติขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และมั่นคง 2) ต้องบรรลุเป้าหมาย สหสวรรษด้านการพัฒนาโดยสร้างเงื่อนไขเพื่อเสริมขยายวัตถุเทคนิคที่จำเป็นเพื่อนำเอาประเทศชาติให้หลุดออกจากสถานะด้อยพัฒนาในปี ค.ศ. 2020 3) สร้างความสามัคคีระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจกับการพัฒนาวัฒนธรรม-สังคม และปกป้องรักษาสภาพแวดล้อมให้มีความยั่งยืน และ 4) รับประกันเสถียรภาพทางด้านการเมืองความสงบ ความเป็นระเบียบในสังคมให้เป็นปึกแผ่นตลอดจนสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันกับภาคพื้นและสากล (กระทรวงแผนการและการลงทุน, 2554 : 9-22)

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้ผู้วิจัยในฐานะมีเป็นผู้มีส่วนร่วมในฐานะผู้บริหารคนหนึ่งของแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงหลวงพระบางได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาในอนาคตอันถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะเอื้อต่อการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเพื่อทราบถึง **อนาคตภาพ การจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ในทศวรรษหน้า** ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้รับการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มในอนาคตที่พึงประสงค์ของการศึกษาภาคบังคับที่จะเกิดขึ้นอันจะนำไปสู่การตัดสินใจในการวางแผนปรับปรุงและแสวงหาแนวทางรวมถึงการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาศึกษางานการศึกษาภาคบังคับให้เหมาะสมกับความต้องการของทุกภาคส่วนในสังคมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2557-2567) ซึ่งครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ ด้านหลักการและจุดหมาย ด้านการบริหาร

การจัดการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านคุณลักษณะของครู และ ด้านคุณภาพของผู้เรียน

คำถามการวิจัย

อนาคตภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2557 - 2567) ควรมีลักษณะเป็นอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งระยะการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ระยะดังนี้

การดำเนินการวิจัย ระยะที่ 1 การศึกษากระบวนการของการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพื่อสร้างความเข้าใจในปรัชญา หลักการ จุดมุ่งหมายและกระบวนการบริหารในการจัดการศึกษาภาคบังคับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในระยะนี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสาร (Documentary study) เพื่อประมวลภาพความเป็นมา สภาพจริงที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันตลอดถึงข้อขัดข้องต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไม่บรรลุสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ โดยศึกษาจากกฎหมายการศึกษา รายงานประจำปี ข้อสรุปและมติของกองประชุมของผู้บริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น วารสารวิชาการ เอกสาร หนังสืองานวิจัยตลอดจนข้อมูลบนเครือข่ายระบบอินเทอร์เน็ต เขียนสรุปเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงประเด็นต่างๆ

นอกจากนี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาถึงแนวโน้มของการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยการวิเคราะห์เนื้อหาสาระจากเอกสารต่างๆ เช่น กฎหมายการศึกษาภาคบังคับ แผนพัฒนาการศึกษา ยุทธศาสตร์การศึกษาแห่งชาติตลอดจนแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ เพื่อประมวลภาพให้เห็นถึงแนวโน้มการจัดการศึกษาภาคบังคับ อันจะเป็นพื้นฐานข้อมูลนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำร่างอนาคตภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับในทศวรรษหน้าของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวซึ่งการศึกษาเอกสารนี้ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกเอกสาร ซึ่งต้องเป็นเอกสารทางวิชาการที่มีคุณภาพดี มีความชัดเจน

ได้รับการยอมรับ มีความน่าเชื่อถือและมีสาระตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยคัดเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ ระดับอาเซียนหรือระดับนานาชาติ

การดำเนินการวิจัย ระยะที่ 2 การศึกษาเพื่อร่างอนาคตภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในทศวรรษหน้า (EFR) การศึกษาในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อร่างอนาคตภาพที่เป็นไปได้ในการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในทศวรรษหน้า โดยผู้วิจัยสังเคราะห์เนื้อหาสาระและประมวลข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 ไปกำหนดเป็นเนื้อหาเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง นำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน ผู้เชี่ยวชาญสามารถตอบได้อย่างกว้างขวางภายในบริบทที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เพื่อขอความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสิ่งที่ควร จะเกิดขึ้นในการจัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาสาระของคำสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญนำมาเขียนเป็นร่างอนาคตภาพที่เป็นไปได้ในการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในทศวรรษหน้า

การดำเนินการวิจัย ระยะที่ 3 การศึกษาความเหมาะสมและเป็นไปได้ของร่างอนาคตภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในทศวรรษหน้า (DFR) การศึกษาในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างอนาคตภาพ (Delphi รอบที่ 1) โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดจากระยะที่ 2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ จัดให้เป็นหมวดหมู่ แล้วสร้างเป็นแบบสอบถาม สำหรับการเดลฟายรอบที่ 1 เป็นการดำเนินการตามเทคนิคการวิจัยอนาคต ซึ่งเป็นการหาความคิดเห็นถึงความเหมาะสมของร่างอนาคตภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน จากนั้นผู้วิจัยได้นำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์หา คำมัธยฐาน ฐานนิยมและพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วแปลความหมาย เห็นว่าการคำนวณได้เป็นไปตามเกณฑ์ดังนั้นผู้วิจัยข้ามไปดำเนินการวิจัยระยะที่ 4 ต่อไป

การดำเนินการวิจัย ระยะที่ 4 การศึกษาค้นคว้า ในระยะที่ 4 มีเป้าหมายเพื่อเขียนภาพอนาคตที่เป็นไปได้ใน การจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาวในทศวรรษหน้า วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าในระยะนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การสร้าง วงล้ออนาคต (Future wheels) 2) การวิเคราะห์ผลกระทบ ภาควัด (Cross impact matrix) และ 3) การเขียนภาพ อนาคต (Scenarios)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับอนาคตภาพการจัดการศึกษา ภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวใน ทศวรรษหน้า ผลการวิจัยพบว่า

อนาคตภาพที่ 1: ควรจะพัฒนาด้านหลักการ และจุดหมายในทศวรรษหน้า เช่น ความเสมอภาคทาง การศึกษาจุดหมายทางการศึกษา การขยายโอกาสทาง การศึกษา

อนาคตภาพที่ 2: การพัฒนาด้านการบริหาร การจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า เช่น ทรัพยากรทาง การศึกษา คุณภาพการจัดการศึกษา ระบบบริหารการศึกษา

อนาคตภาพที่ 3: การพัฒนาด้านหลักสูตรใน ทศวรรษหน้า เช่น เป้าหมายหลักสูตร การประเมินผล หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตร

อนาคตภาพที่ 4: การพัฒนาด้านคุณลักษณะ ของครูในทศวรรษหน้า เช่น มาตรฐานวิชาชีพและ การคิดสร้างสรรค์ สวัสดิการสำหรับครู การพัฒนาศักยภาพครู

อนาคตภาพที่ 5: การพัฒนาด้านคุณภาพของ ผู้เรียนในทศวรรษหน้า เช่น คุณสมบัตินักศึกษา ปัญญาศึกษา แรงงานศึกษา ศึกษาศิลปะศึกษา ศิลปศึกษา

อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายในที่นี้คืออนาคตภาพ ของการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาวในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2557-2567) ซึ่งผู้วิจัย ขอเสนอประเด็นการอภิปรายดังนี้

1. อนาคตภาพด้านหลักการและจุดหมาย ผลการวิจัยพบว่า **ความเสมอภาคทางการศึกษา**มีโอกาส เป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถ

นำไปพัฒนาได้ คือ การส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันให้ พลเมืองลาวอายุ 6 ปีบริบูรณ์ทุกคนต้องเข้ารับการศึกษา ภาคบังคับอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่จำแนกเชื้อชาติ ชนเผ่า ศาสนา และสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษด้วย รูปแบบที่เหมาะสม รองลงมาได้แก่การให้สิทธิและโอกาส ในการเข้ารับการศึกษาภาคบังคับอย่างเหมาะสมให้แก่ บุคคลผู้พิการ มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร การเรียนรู้และผู้ด้อยโอกาส ทางการศึกษาทุกคน ซึ่งมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ที่สามารถนำไปพัฒนาผลการวิจัยยังพบว่า **การขยาย โอกาสทางการศึกษา**มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ คือ การศึกษา ภาคบังคับเป็นการจัดการศึกษาจากรัฐเพื่อพลเมืองลาว ทุกคนโดยปราศจากการเสียค่าใช้จ่าย ขยายการจัด การศึกษาภาคบังคับออกเป็น 9 ปี รองลงมาได้แก่ ส่งเสริม การศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนจนสำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตรและลดอัตราการออกกลางคันในทุกเงื่อนไข ซึ่ง มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ที่สามารถนำไปพัฒนา และ ผลการวิจัยยังพบว่า **จุดหมายทางการศึกษา**มีโอกาสเป็น ไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำ ไปพัฒนาได้คือสร้างพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอันจะนำไปสู่การยกระดับความสามารถในการ ดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมของพลเมืองลาว มุ่งพัฒนาคน ทั้งด้านร่างกายและจิตใจให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ส่งเสริมการสร้าง ภูมิปัญญา ปลุกฝังจิตสำนึกในการสร้างสรรค์ความเป็น อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรมและเพิ่มพูนความเป็นปึกแผ่น ของชาติ รองลงมาได้แก่ การลบล้างความไม่รู้หนังสือ ของพลเมืองลาวให้หมดสิ้นไป พร้อมทั้งมีความมุ่งมั่นใน การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาภาคบังคับ ให้เทียบเท่าประเทศในเขตภาคพื้นและสากล ซึ่งมีโอกาส เป็นไปได้ในระดับมาก ที่สามารถนำไปพัฒนา ผลการวิจัย ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับข้อเสนอของกระทรวง ศึกษาธิการ (2548 : 1) ที่สรุปไว้ว่าการศึกษาเพื่อทุกคนกำหนด 6 เป้าหมายที่จะต้องได้บรรลุภายในปี ค. ศ. 2015 คือ 1) ขยายและปรับปรุงการดูแลเด็กเล็ก และการศึกษา ก่อนวัยเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กพิการ และ ด้อยโอกาสให้มากที่สุด 2) กำหนดเป้าหมายในปี ค.ศ.

2015 เด็กทุกคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กผู้หญิงที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก และเด็กที่เป็นชนกลุ่มน้อย ได้รับการศึกษาภาคบังคับขั้นประถมศึกษาสมบูรณ์ อย่างมีคุณภาพ 3) ตรวจสอบว่าการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของคนวัยหนุ่ม และวัยสูงอายุ ผ่านโครงการทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเท่าเทียมกัน 4) ให้บรรลุอัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่เพิ่มขึ้นร้อยละ 50 ในปี ค.ศ. 2015 โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้หญิง และเพิ่มโอกาสเท่าเทียมกันในการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้สูงวัยทั้งหมด 5) กำจัดความไม่เสมอภาคทางเพศในการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษาในปี ค.ศ. 2005 และบรรลุความเท่าเทียมทางเพศในการศึกษาในปี ค.ศ. 2015 โดยเน้นการเข้าถึงของเด็กผู้หญิงอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกันเพื่อความสำเร็จในการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพดี 6) ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในทุกด้านและรับรองความเป็นเลิศทั้งหมด เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่ชัดเจน และสามารถวัดได้ โดยเฉพาะในเรื่องการรู้หนังสือ การคำนวณตัวเลข ทักษะที่จำเป็นต่อชีวิต

2. อนาคตภาพด้านการบริหารการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า **ทรัพยากรทางการศึกษามีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้คือ** เพิ่มการจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ เอกสารตำราเรียนตลอดจนเทคโนโลยีที่จำเป็น เพิ่มงบประมาณตามรายหัวของนักเรียนให้มากขึ้น พัฒนาระบบงบประมาณให้เกิดการกระจายงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาไปสู่โรงเรียนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง รองลงมาได้แก่ การขยายการสร้างโรงเรียนให้มากขึ้นอย่างเพียงพอเพื่อรองรับการเข้ารับการศึกษภาคบังคับของเด็กชาวลาวอย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่ เพิ่มการลงทุนภาครัฐในการศึกษาไม่ต่ำกว่า 18 % เพิ่มงบประมาณให้โรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอย่างพอเพียงต่อการยกระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานและคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนและเปิดโอกาสให้โรงเรียนเสนอแผนงานในการขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาโดยการวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นที่แท้จริง ซึ่งมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดที่สามารถนำไปพัฒนา ผลการวิจัยยังพบว่า **ระบบบริหารการศึกษา**

มีโอกาเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ คือส่งเสริมการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาภาคบังคับจากส่วนกลางไปสู่หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับอย่างเหมาะสม มีระบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและมีพร้อมรองรับการกระจายอำนาจ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่รวมทั้งเพิ่มบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาให้สามารถสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนในเชิงนโยบายให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับความคาดหวังของท้องถิ่นและสังคม ซึ่งมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดที่สามารถนำไปพัฒนาและผลการวิจัยยังพบว่า **คุณภาพการจัดการศึกษามีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ คือ** มีระบบการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาภาคบังคับของโรงเรียนและหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกระดับที่มีประสิทธิภาพโดยการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศและการวิจัยเป็นฐานในการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รองลงมาได้แก่ การมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาภาคบังคับทั้งระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกซึ่งคำนึงถึงหลักการ จุดหมายและแนวการจัดการศึกษาภาคบังคับที่กำหนดไว้ ซึ่งมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดที่สามารถนำไปพัฒนา ผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับความเห็นของนายกรัฐมนตรีแห่งประชาธิปไตยประชาชนลาว (2539 : 1) ที่ได้กล่าวว่า ในการพัฒนาการศึกษาภาคบังคับในอนาคตเพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ รัฐต้องได้จัดหาสถานที่การศึกษาหรือโรงเรียนจัดหาวัสดุและอุปกรณ์การศึกษาพื้นฐานที่จำเป็น จัดสรรงบประมาณ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐกับผู้ปกครองและชุมชนในด้านการจัดและบริหารทางการศึกษา ประกันคุณภาพรวมถึงการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษา โครงสร้างองค์การ ตำแหน่งและบทบาทหน้าที่

3. อนาคตภาพด้านหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า **เป้าหมายหลักสูตรมีโอกาเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด**

และเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ คือหลักสูตร การศึกษาภาคบังคับต้องมุ่งส่งเสริมการสร้างภูมิปัญญา ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม ความดีงาม ความรักสามัคคีและความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ที่สามารถนำไปพัฒนา ผลการวิจัยยังพบว่า **การพัฒนาหลักสูตร**มีโอกาไปได้ ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไป พัฒนาได้ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมายมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน และต้องคำนึงถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของ ทุกภาค เพิ่มหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมทักษะด้านภาษา ต่างประเทศทั้งภาษาของกลุ่มประเทศร่วมภูมิภาคและ ภาษาสากลเพื่อพัฒนาความสามารถในการติดต่อสื่อสาร เพิ่มหลักสูตรที่เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ และเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตในสังคมในอนาคต ซึ่ง มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ที่สามารถนำไปพัฒนา ผลการวิจัยยังพบว่า **การใช้หลักสูตร**มีโอกาไปได้ใน ระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนา ได้ คือมีการบวนการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรด้วย สื่อรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา ของโรงเรียนและชุมชนได้รับทราบ อันถือเป็นสิ่งช่วยสร้าง ความเข้าใจกับทุกฝ่ายถึงผลใช้หลักสูตรนั้นว่าสามารถ สร้างการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้าน เจตคติ ค่านิยมและความสามารถในการแก้ไขปัญหาในชีวิต ประจำวันอย่างไร รองลงมาได้แก่ มีการจัดตั้งหน่วยงาน กลางทำหน้าที่เป็นศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนการส่งเสริม การใช้หลักสูตรทุกระดับทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่นและ ระดับโรงเรียน มีการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรโดย การวางแผนงานอย่างละเอียดรอบคอบและมีการดำเนินงาน ที่มีประสิทธิภาพโดยมีผู้บริหารเป็นแกนนำ มีหัวหน้า หน่วยงานฝ่ายต่างๆ ในทุกระดับ ครูวิชาการและครูผู้สอน ทุกคนร่วมกันดำเนินงานให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมี คุณภาพ มีการบวนการพัฒนาศักยภาพของครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรอย่าง เป็นระบบและต่อเนื่องในรูปแบบหลากหลายเพื่อให้ครู ในฐานะผู้ปฏิบัติสามารถแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการสนับสนุนด้านงบประมาณ

ทรัพยากร บุคลากรและการบริการด้านวัสดุอุปกรณ์และ สื่อการเรียนต่างๆ อย่างเพียงพอ ซึ่งมีโอกาสเป็นไปได้ใน ระดับมาก ที่สามารถนำไปพัฒนา นอกจากนั้นผลการวิจัย พบว่า**การประเมินผลหลักสูตร**มีโอกาไปได้ในระดับ มากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ คือ มีการสร้างระบบประเมินผลหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ อย่างต่อเนื่อง รองลงมาได้แก่ การมีกระบวนการนิเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตรในทุกระดับ ส่งเสริมการใช้ กระบวนการวิจัยในการติดตามและประเมินผลผลการใช้ หลักสูตร ผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับความเห็น ของนายกรัชมุนตรี แห่งประชาธิปไตย ประชาชนลาว (2539 : 1) ที่ได้กล่าวว่าในกฎหมายการศึกษาภาคบังคับ ได้ระบุถึง เนื้อหาของหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาเด็กทั้งทางด้าน ร่างกายจิตใจ กำหนดระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตร รวมถึงตำราใช้สอนมีความเหมาะสม การตรวจตราการจัด หลักสูตรและการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผล หลักสูตร

4. อนาคตภาพด้านคุณลักษณะของครู ผล การวิจัยพบว่า **มาตรฐานวิชาชีพและการคัดสรรครู**มี โอกาไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่ สามารถนำไปพัฒนาได้ คือ จัดตั้งหน่วยงานซึ่งมีบทบาท หน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณครู กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และ จรรยาบรรณของวิชาชีพรวม กำหนดนโยบายและแผน พัฒนาวิชาชีพ เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ของประเทศรวมทั้งดำเนินการพัฒนาและยกระดับวิชาชีพ ทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง รองลงมาได้แก่ จัดตั้ง หน่วยงานซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณครู มีการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูเพื่อ แสวงหาแนวทางร่วมกันในการผลิตบัณฑิตด้านครุศาสตร์ ที่มีความรู้ ความสามารถและจริยธรรมความเป็นครูอย่าง เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของการจัด การศึกษาภาคบังคับอย่างแท้จริง กระบวนการคัดเลือก ครูมีความเที่ยงธรรม โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ มีการบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของครู อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งมีโอกาสเป็นไปได้ใน ระดับมาก ที่สามารถนำไปพัฒนาผลการวิจัยยังพบว่า

การพัฒนาศักยภาพครูมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก และเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ มีการจัดตั้งหน่วยงานซึ่งเป็นศูนย์กลางประสานงานและรับผิดชอบในการกำหนดแผนงานและสร้างกระบวนการพัฒนาศักยภาพของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของนายกรัฐมนตรีแห่งประชาธิปไตยประชาชนลาว (2539 : 1) ที่เสนอไว้ในกฎหมายการศึกษาภาคบังคับได้ระบุถึงการจัดสรรครู การพิจารณาการให้ตำแหน่งวิชาการของครู การสร้างแผนการอบรมครูรวมถึงการติดตามตรวจตราตรวจการปฏิบัติหน้าที่การสอนของครู

5. อนาคตภาพด้านคุณภาพของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า **คุณสมบัติศึกษามี**โอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ คือมีลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มุ่งมั่นศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจาก รองลงมาได้แก่ การมีความรักชาติ และภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองของชาติ ซึ่งมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก ที่สามารถนำไปพัฒนา ผลการวิจัยยังพบว่า **ปัญญาศึกษามี**โอกาสเป็นไปได้ในระดับมาก และเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ คือ การมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียนและคิดคำนวณ ตลอดจนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เรียนโดยผ่านการทดสอบ และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การมีโลกทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ มีความคิดเชิงประติมากรรมสร้างสรรค์และมีความรู้พื้นฐานและสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม การมีความรู้เกี่ยวกับสังคม และวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งมีทักษะและความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ภาษาประจำชาติและภาษาต่างประเทศ การมีความสามารถในการใช้เหตุผล ผลการวิจัยพบว่า **แรงงานศึกษามี**โอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ คือ การมีศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพแขนงต่างๆ และอาชีพที่สนใจ รองลงมาได้แก่การมีความรู้พื้นฐานเพียงพอต่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดที่สามารถนำไปพัฒนา นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า **กายศึกษามี**โอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้คือ การมีสุขนิสัยในการออกกำลังกาย

การรักษาสุขภาพอนามัยและการรักษาสรรพภาพทางกายให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และผลการวิจัยยังพบว่า **ศิลปศึกษามี**โอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและเป็นอนาคตภาพที่สามารถนำไปพัฒนาได้ คือการมีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีเจตคติทางบวกและเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าร่วมกิจกรรมและสามารถแสดงออกทางด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และนันทนาการตามโอกาสที่เหมาะสม ผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของนายกรัฐมนตรีแห่งประชาธิปไตยประชาชนลาว (2539 : 1) และ ข้อเสนอของกระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 152-155) ซึ่งมีใจความไปในทิศทางเดียวกันว่า ในกฎหมายการศึกษาภาคบังคับได้ระบุถึงด้านคุณภาพของผู้เรียน ต้องมีการมีน้ำใจรักชาติ มีอุดมการณ์สังคม มีโลกทัศน์วิทยาศาสตร์ มีความรู้ความสามารถ มีสติกฎหมายและมีระเบียบวินัย มีความขยันหมั่นเพียร มีสุขภาพแข็งแรง และมีคุณธรรมจริยธรรมทางจิตใจ นอกนั้นในกฎหมายการศึกษาภาคบังคับยังกล่าวถึงว่า นักเรียนต้องมีความรักชาติ มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเรียนต่อในระดับสูงขึ้น มีความสามารถด้านวิชาชีพ มีการประเมินผลการสอบตลอดจนการประเมินคุณภาพการเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายตามขอบเขตเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน ซึ่งเป็นผลวิจัยของอนาคตภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาภาคบังคับ ประสิทธิภาพของหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของครู และ ประสิทธิภาพด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างตัวชี้วัดความสำเร็จของขอบข่ายเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน ซึ่งเป็นผลวิจัยของอนาคตภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
4. ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงประเมินผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาภาคบังคับในปัจจุบันตามขอบข่ายเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงแผนการและการลงทุน. (2547). **แผนการและการลงทุน**. นครหลวงเวียงจันทน์ : ปากปากชัก.
- _____. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมแห่งชาติครั้งที่ 7 ค.ศ. 2011-2015**. นครหลวงเวียงจันทน์ : ปากปากชัก.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **ยุทธศาสตร์การศึกษาแห่งชาติ 20 ปี ค.ศ. 2001-2020**. นครหลวงเวียงจันทน์ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- นายกรัฐมนตรี แห่งประชาธิปไตย ประชาชนลาว. (2539). **ดำรัสนายกรัฐมนตรี เลขที่ 138/นย/96 ว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับลงวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1996**. นครหลวงเวียงจันทน์ : สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว.
- พรรคประชาชนปฏิวัติลาว. (2554). **เอกสารกองประชุมใหญ่ครั้งที่ 9**. นครหลวงเวียงจันทน์: พรรคประชาชนปฏิวัติลาว.